

La Nació

Setmanari adherit a la "Unió Catalanista"

Redacció i Administració: CANUDA, 14, Pral.

Els discutidors guerrers

AQUEST desencadenament de passions sagnantes que la guerra actual, provocada per l'insaciable voracitat de dos esclavitzadors imperis, representa, és discutida per tot allà on dos homes s'apleguen, i és comentada, també, arreu on els homes s'apassionen per les lluites humanes que suposen fermes trasbalsaments socials d'extrema transcendència per a l'Humanitat tota.

Innegablement que al finir la guerra que a l'Europa, ara, tenim encesa, es produirà una transformació de la geografia política que modificarà çò que'n diuen fronteres, i, sobre tot, delimitarà ben justament les d'alguns pobles que, posseint dret per a figurar al món amb llur pròpia personalitat ben lliure i definida, restaven anul·lats com a col·lectivitat organitzada, perquè els usurpadors imperis els privaven de manifestar-se amb son caient peculiar, inconfondible amb cap altre poble o organització estatal.

No és, però, d'aquesta transformació, precisament, que volem parlar. Del que sí parlarem, serà de la forma amb que de la guerra parlen i discuteixen els homes que, vivint en plè segle xx, que és com dir vivint l'avenç social d'ara i el renovament ideològic del moment, s'obstinen en raonar i discutir talment com si's trobessin en aquelles èpoques pretèrites de la nostra societat en les quals no s'havia proclamat, encara, l'imperi del dret, ni tampoc s'havia gosat, per part dels homes, a anatematitzar les institucions injustes i despòtiques que l'estat de força, instaurat en els organismes directores dels pobles, a tots els homes imposava.

Respecte l'horrorosa guerra que presenciem, certs individus s'han arribat a formar un criteri tant inconsistent i poc racional que causa pena haver d'escoltar-los. Per a poder ofrenar la llur simpatia a un dels bel·ligerants, recreen uns odis d'Estat, provinents de passades guerres i extingits conflictes i, basant-se en aquests odis revellits, car pertanyen a centúries passades, construeixen una argumentació, en aparença formidable i re-

tumbant, i alentorn d'aquesta desgranen la llur admirativa ponderació envers els inicis imperialismes que a l'hora actual de la nostra civilització no's veu justificada per altra cosa que per una meçquina concepció que del destí dels homes i dels pobles aquells individus s'hagin forjat.

Les rivalitats que uns Estats o uns pobles puguin sentir envers uns altres pobles o Estats no han pas de durar eternament i, per tant, infinitat d'ocasions en la vida d'aquells s'hauràn presentat per a fer-les desaparèixer. I no vol pas dir això que a voltes, sobre tot tractant-se entre els poders despòtics d'un Estat i els que representen la voluntat lliberadora d'una nació natural, no hi hagi motiu a que, en tant existeixi coacció a aquella voluntat, les relacions d'ambdós no tinguin d'ésser tívantes. Ho han d'ésser forçosament, perquè altra cosa representaria sotsmissió mansa i resignada a un estat de violència que cap dret ni raó, naturalment, pot justificar. Però d'això a l'adopció sistemàtica, àdhuc després d'haver lograt assolir la justiciera aspiració que la part humiliada perseguia, d'una actitud d'odi, de rivalitat extesa de poble a poble, hi ha entremig un abim profund e insondable.

Han de fer-se càrrec d'això els discutidors de les accions de guerra i, així, potser, fonamentaran el llur criteri sobre bases de justícia i humanisme.

Nosaltres, catalans nacionalistes, podem sostenir un criteri ben nostre en çò que fa referència a les parts bel·ligerants de la lluita que'l món, ara, contempla. Al jutjar les accions i els procediments de guerra empleats pels uns i pels altres, sols hi tenim de veure el fi lliberador, potser fins malgrat ells, dels Estats aliats i el mòbil esclavitzador que anima als seus contraris.

No'ns hem de moure d'aquest punt d'obrir, i, des d'aquest mateix punt, hem de teixir les lloances i les simpaties que, accionant normalment i com a col·lectivitat que basa les llurs aspiracions en un ampli regíme de llibertats humanes, ens mereixen els que ensagnanten

el llur sòl patri per defensar la deslliurança dels petits pobles.

Innombrables *discutidors guerrers* hi ha que s'han enamorat bojament de les ilimitades extensions territorials dels Estats; s'han familiaritzat amb el sorollós retrunyir dels canons i s'han deixat corpendre per les virolades vistositats que les potentes organitzacions armades davant dels seus ulls els han fet aparèixer. Aquesta visió seva els ha enterbolit l'esperit i no han pogut o no han volgut veure la justícia dels valors ideològics, avui en lluita, a través del prisma de la justícia mateixa. Han volgut sustentar la pròpia teoria i l'han basada en un primitiu raonament, orfe de lògica. Per això tenen, bona part dels espontanis comentadors de la present guerra, una afectada admiració no pas pels que entre'ls sofriments de la guerra més sofriments pateixen, sinó per aquells que, bo i patint, saben infligir a l'enemic, amb els llurs refinaments de maldat i selvaticisme, una major sofrença i uns mes cruentos patiments. La germanor social que s'hauria d'escampar, benefactora, per entre'ls pobles i els seus homes, és anul·lada i trepitjada per a fer lloc, només, a les inhumanes accions que han de fer vessar sang i han d'esmicolar drets inviolables que l'esperit sàdic d'una part dels que guerregen ni respecta ni vol respectar.

Des dels començos de la guerra fins avui, l'esperit, el procediment de lluita, posseït i posat en pràctica per uns i altres combatents, ben clarament ha pogut demostrar-se.

Constatada que ha sigut aquesta demostració, hem vist en un dels bàndols lluitadors una absoluta manca d'escrúpols per a emprar tota mena d'inhumanes i reprovables maneres de guerrear.

La simpatia dels homes, doncs, prescindint fins, si voleu, de l'esperit que encarnen i representen en el conflicte actual els uns i els altres, s'havia de dirigir per complet a aquells que resultaven ésser víctimes de la major inhumanitat dels altres.

Es la guerra, s'ha dit, volent expressar

així que a la guerra tot és lícit. Doncs, no. A la guerra, no ho és tot lícit.

Encara que representi un sarcasme, s'ha legislat sobre la guerra, i aquell que, guerregiant, a la legislació guerrera no estigui subjecte i tot ho atropelli i res respecti, és el que, dintre'l selvatgisme que'l flagell de la guerra representa, adquireix patent de més selvatge i fa ressaltar, com a conseqüència, els procediments menys inhumans adoptats per la part contrària.

La guerra — és fòra de dubte i està allunyat de tota discussió — no té dret a subsistir. El sistema de resoldre complicacions internacionals per la força de les armes és un ressabi primitiu i ancestral que la civilització dels nostres dies fermament hauria de rebutjar, però com siga que, fatalment, un cop una guerra és començada, bon xic difícil és resoldre-la a satisfacció dels elements que hi intervenen, és necessari, anc que deplorable, que hi hagi vencedors i vençuts, i és natural, també, que, fruit de la victòria o la derrota respectiva, al venir compensacions, siguin per als primers les que hagin d'haver.

Aquesta és la fórmula corrent i simplista de fer la pau, més com que devegades — en infinitat de guerres ha succeït — no és pas qui té més raó qui més, per la força armada, la fa valer, tots els homes tenen el deure d'afiliar-se, espiritualment, en els rengles dels que lluiten més noblement, més humanament, per a que a l'exterioritzar les llurs simpaties ajudin a crear l'estat d'opinió necessari per a fer pressió a favor de la part que, amb més raó lluitant, les armes li han sigut adverses i, per lo tant, ha sigut vençuda.

La guerra d'ara, que en el fons és guerra de petites nacions contra esclavitzadors Estats, volem creure que acabarà triomfant, justicierament, l'esperit rublert d'ansies lliberadores dels petits pobles. Per això nosaltres, que som nacionalistes, no podem veure altra raó ni cap més justícia que la que s'han fet seva els Estats aliats. I és que, en aquest cas concret, la tendència deslliuradora de nacionalitats està encarnada per uns Estats qual política, d'algun d'ells, no ha sigut, fins abans de la guerra, gens lliberadora, però estem convençuts que per a després de la guerra ho serà, car, amb l'aixafada total de l'imperialisme, s'entornitzarà als cims dels pobles europeus un nou concepte de llibertat política per la majoria de les nacions naturals fins avui opreses.

L'ideal nacionalista sols pot nodrir-se de raonaments lliberadors i justiciers. Perquè creiem que les grans lliberacions i les supremes justícies, en aquesta guerra d'ara, triomfaràn, és pel que als *discutidors guerrers*, que volen fer absoluta abstracció dels drets naturals i legítims dels pobles i els seus homes, encarrilant les llurs simpaties i veneracions de cara a les accions despòtiques i restrictives dels immensos Estats, els considerem homes que no poden sentir intensament la vida social d'ara i del futur, car donen proves, amb les idees que sustenten, d'ésser homes dignes de viure, amb estoica indiferència, els procediments que regien a la societat ja fa un grapat de centúries, però que, avui, la nostra vida moderna sols els mostra als ulls dels homes per a que'ls serveixin d'ensenyament, i, perfeccionant-se constantment, evitin el caure en semblants rebaixaments.

Idees i acció

EN el moment d'iniciar les seves noves orientacions socials i polítiques, l'Unió Catalanista ha proclamat els seus principis fonamentals, ha constituït el seu ideari. Aquest ideari, generós i modern, audaç i asenyat alhora, dóna al nostre gloriós antic organisme sang i força de joventut.

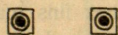
Jove i vigorosa esdevé l'Unió. Noblement idealista com sempre, és mou dirigida per alts principis. Mai cap força política de Catalunya — i potser tampoc de fòra de Catalunya — s'ha mostrat més ferma, més irreductible, més intransigent amb les baixes conveniències personals o de colla. En la dura lluita entre la puresa de l'ideal i les impureses de la realitat — frase famosa, invocada a cada punt pels que duen l'impuresa dins la pròpia ànima — l'Unió Catalanista ha sabut sostenir la seva tradició digna i honesta. Ara emprèn un camí vorejat de corriols desgarradors, ple de tentacions i d'ocasions de mancament. Però tenim la seguretat completa que els homes de l'Unió sabran evitar els nous perills com han evitat els vells.

L'Unió Catalanista és, doncs, un agrupament d'homes d'idees. Més no pot limitar-se a la proclamació d'aquestes. Ha de treballar enèrgicament per realitzar-les, per dur-les del pensament a la vida. Ha d'empendre la seva acció. Idees i acció són dues coses imprescindibles en tota força política o social. Un agrupament amb acció i sense idees és una banda. Un agrupament amb idees i sense acció és un cenacle. Ni banda ni cenacle vol ésser l'Unió Catalanista.

Les idees ja les tenim, belles i bones. Elles són la nostra senyera. Senyera que no hem de tenir desada en les sales dels nostres casals, sinó que hem de portar a l'aire, a la llum i a l'estrepit de les lluites contemporànies. Es senyera de combat la nostra i no senyera de caserna.

Acció!... Aquesta ha d'ésser la deria dels catalanistes en la nova etapa del seu pelegrinatge envers la Catalunya del demà. Tenim tantes coses per fer, que tots hem de donar el màxim de la nostra activitat a la causa de la llibertat patriòtica i de la justícia social. Hem de pensar que tenim el nostre poble adormit, insensibilitzat i que'ns cal desvetllar-lo i sensibilitzar-lo. Els catalans — oh, gran vergonya! — s'han acostumat, en llur gran majoria, al règim oprobios de la servitut. Per a desvetllar i sensibilitzar els catalans desnacionalitzats és necessària una acció persistent, enèrgica, incansable.

Du Catalunya en la seva ànima, segles ha, una ferida oberta, ferida punyent, ferida greu

LA COOPERATIVA MUTUAL CATALANA

— Pont de la Parra, 5 —
vos invita a la seva obra «Social, humana i constructiva», en la qual obtindreu: Millorament en la qualitat i preus dels articles, absoluta garantia de llurs pesos i mesures, benefici reemborsable sobre el consum anyal, contribuint al sosteniment d'Escoles Catalanes i altres fins patriòtiques — Demaneu Estatuts a l'Hostatge Social —

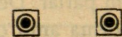
i dolorosa. No res menys, milers i milers de catalans no se'n senten. I quan se'ls parla d'aqueixa ferida miren amb estranyesa i arroncen les espatlles. Per a ells tot allò que se'ls conta són cabories de maniàtics.

No hem de descoratjar-nos, per això. Aqueixa gent nostra és gent nacionalment catalana, tant si ho sab com si no ho sab, tant si ho vol com si no ho vol. Reavivant-los el sentit esmoçat, aqueixos catalans obriran els ulls de l'ànima a la consciència de la catalanitat. Hem de «burxar-los l'orella» amb un trompeteig d'acció.

Que el poble català ens escolti: heu's aquí el que hem de procurar primer de tot. Ens és precis parlar-li per tots els medis. Fins avui, una gran part del nostre poble ni tant sols ha escoltat les prediques del catalanisme. Nosaltres tenim la convicció profunda que, aconseguint que se'ns escolti, haurem donat el pas més important per a la victòria de les nostres idees. Davant del catalanisme moltíssims s'han mostrat distrets. I homes distrets no seran mai atrets.

Fer que el poble ens escolti, que s'interessi pels nostres principis, que'ls discuteixi i els pesi, és una feina primordial que'ns toca realitzar. Creiem que el catalanisme — per dir-ho en una fórmula que'ns sembla exacta — ha d'augmentar la seva pressió espiritual damunt del poble de Catalunya. Se n'ha de parlar més del problema nacional català; s'ha de parlar de tots sos aspectes; se n'ha de parlar a tothom i per tot arreu; s'ha de saturar de catalanisme l'atmosfera nostra. No pot ésser això de que hi hagi catalans que, per dir-ho així, encara no s'han enterat que existeixi el catalanisme. Un gran, un brau esforç de propaganda intensiva ha d'ésser fet. Hem proclamat el nostre pensament. Ara hem d'aplicar-hi la nostra voluntat.

A. ROVIRA I VIRGILI

L'Administració Comunal a Granollers

Des de Granollers ens arriben notícies d'una baixa política municipal que allà es desenrotlla. Són notícies greus, deshonorables; són el començ d'una etapa caciquista que anys enrera aquella vila ja havia sofert; però ara sembla que elements de significació catalana, els regionalistes, apoen la mala administració per a tenir seus als antics caciquistes, per a així disposar de més vots, no per a regenerar-los, com en certa manera faria excusable el consorci.

Se parla d'ilegalitats que fa poc foren denunciades a la Diputació en sessió pública; se parla d'un repartiment inconsiderat per a substituir els Consums fet a espatlles del poble i sense cap mena de proporcionalitat; se diu que el recurs contra el presupost interposat pel poble té pressions fortes dels oligarques en contra, i en contra se resoldrà.

No és ara el moment de concretar càrrecs. Veus amigues voldrien que LA NACIÓ contribuís a la campanya popular que ha esclatat a Granollers contra la mala administració, i de continuar les coses així, LA NACIÓ obrirà les seves planes al clam sanejador.

Del món del treball

La família obrera

I

DIQUÈREM l'altre dia: «Volem carregar-nos de raó per a fer-la valer després.»

Això és el que anem a fer. *Carregar-nos de raó.* Com? Explicant un per un els mals que pateix la classe obrera: els treballadors de taller i fàbrica, de la ploma i del comerç, de tots els que treballen, perquè tant dignes de llàstima i consideració són els que per un sòu, generalment inferior a les seves necessitats, es passen la vida rera un taulell, despatxant teles que ni ells ni els seus vestiran mai, com els que veuen tot el dia ballar la dansa diabòlica dels números en els llibres comercials, com els *buròcrates* amb sòus de fam, com l'obrer manual de les indústries o les arts industrials. Essent les causes les mateixes, no costa pas molt endevinar-les, sigui sota la brusa i les espadnyes, sigui sota les vestimentes de menestral-senyor.

Parlem-ne, doncs, parlem-ne, de la família obrera. Carreguem-nos de raó. I comencem per parlar d'aquells que semblen els més dissortats: pels obrers de les indústries o de les arts industrials.

Mireu, aquest és un treballador, un bon escultor tallista; en les seves mans hàbils un troç de fusta, per rebel que sigui, és convertit en obra d'art. Es, doncs, un artífex. Sabeu el que guanya, quan treballa? Entre sis i sis pessetes i mitja diàries. Poseu un terme mig de trenta-vuit pessetes setmanals; suposant que treballi tot l'any, és un sòu molt superior al d'altres oficis. De solter se la passava relativament sense fatigues.

Un dia conegué a una simpàtica modista, s'estimaren i contragueren matrimoni. De primer, anà tot bé. Cert que ella guanyava molt poc; més, ajuntant els guanys de tots dos, anaven passant i fins arrebant alguna cosa. Vingueren més tard els signes de maternitat, dificultosos des del primer moment, i ella tingué d'abandonar el treball. Creixeren les despeses i minvaren els ingressos. Vingué un fill. Volgué ella pujar-lo donant-li la seva pròpia sang i al mateix temps treballar a casa. Ho resistí un temps; després es plantejà el problema. No podia amb les dues coses: o deixar el treball o donar el fill dels seus amors a mans mercenàries. Deixà el treball per a curar amorosa, del fill, l'espòs i la casa. El marit treballà per tots. Els estalvis fets al començament foren gastats aviat.

Vingueren altres fills, augmentant cada un d'ells les inquietuts dels pares. El sòu del cap de família no basta gairebé. Cada vegada que ha de comprar-se calçat o roba per a algú de la casa se planteja el mateix problema: «Com ho arreglarem?»

El marit ha perdut l'humor i les carns; la muller no és ni ombra d'aquella gentil nena que al passar als migdies i capvespres pels carrers ciutadans feia tombar el cap, admirant als que la contemplaven. La misèria no regna encara en aquesta llar, però que no's descuidin! Una malaltia del cap de casa, la d'un fill, un mal part, una temporada sense feina, i sabran el que és aquesta malastruga senyora.

Aquest és un treballador de l'indústria dels estampats. Guanya unes quatre pessetes diàries. Fa poc que és casat també. La seva muller és teixidora i guanya unes tres pessetes, és a dir, entre'ls dos set pessetes diàries, quaranta-dues setmanals. L'un i l'altre se lleven a les cinc del matí. La primera feina d'ella és la de dur el seu tendre fillot a casa d'una coneguda, que per una quantitat de cinc o sis pessetes setmanals li guarda tot el dia, i a l'hora d'esmorzar, a la de dinar i a mitja tarda li durà per a que pugui alletar-lo.

Abans de marxar, corre-cuita, ha preparat el seu esmorzar i el del marit. Surten a quarts de sis del matí, faci fret o calor, plougi o no. No's veurà ja fins a les set de la tarda. A l'hora de dinar, com que treballen en fàbriques molt separades, ella menja a casa d'uns parents, ell en una *fonda de sisos*, no molt cara, però quasi sempre dolenta. A la nit, quan tornaran a veure's, després d'una jornada d'onze hores, vol dir d'una jornada aclaparadora, ella haurà de fer el sopar per als dos, arreglar la casa, preparar-la per al dia vinent i cuidar i alletar el seu fill. Dintre quatre, sis o deu anys d'aquesta vida, ell i ella, com tots els altres, hauran envellit terriblement. Penseu els fills com hauran pujat!

El treball de fàbrica és dels més pesats; no precisament per l'esforç manual que ha de fer-se, sinó pel medi en que's treballa: locals generalment poc ventilats i sense cap mena de condició higiènica, l'aire o bé ple de polsims i borres que ataquen el sistema pulmonar, o bé de gasos que emmetzinen lentament i acaben per matar.

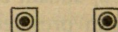
Es manyà aqueix que ara us presentem. Té seixanta anys, encara que sembla tenir-ne vuitanta. De jove guanyava un bon jornal; val a dir que era un dels millors mecànics. Tingué la sort de trobar una dona a prova de penúries. L'un i l'altra tingueren salut i feina, i així es trobaren als cinquanta-cinc anys aproximadament amb els fills grans, havent-los pogut donar a tots un *ofici* i col·locat al més petit en una casa de banca, on, als dinou anys, guanyava seixanta pessetes mensuals. El gran va casar-se que no tenia més enllà de vintiquatre anys i marxà cap al Nord; el segon se casà també i, casat que fou, ja no tingué més alegria ni salut: la desgràcia s'ensenyorí de sa casa; gràcies als seus pares no arribà a passar misèria. Així, els dos vells se trobaren prop dels seixanta anys sense l'apoi de cap dels seus fills, ja que el petit era malaltic i no guanyava prou per a ell. Avui el pobre home no pot ja amb la feina; els fills i ells s'han menjat els estalvis fets en els bons temps; encara que bon oficial, és mirat de mal ull pels seus superiors,

puix en la joventut s'havia significat per la seva propaganda societaria. El seu pervindre se presenta així: Possibilitat de veure's despatxat del treball en una edat en que ja no trobaria altra plaça en lloc; si fos així, no podria comptar amb l'ajuda dels fills, puix que tots tenien prou que fer a tirar endavant amb la dura vida.

Vosaltres mateixos, penseu quantes possibilitats tenen els pobres vells d'acabar la seva vida de la manera més desastrada. I com aquests, molts, molts, pitjors que ells.

La setmana que vé parlarem d'altres treballadors, per a completar, en el possible, aquestes notes sobre la família obrera, arrancades de la realitat, no teoritzacions arbitràries.

PERE CASALS

GUAITA

SERIA molt curiós saber com entenen la llibertat molts dels que la prediquen, car, segons sembla pel seu actuar, entenen que llibertat vol dir el propi dret, l'únic, sens respecte al d'altri. És a dir, que la llibertat, que'l dret, no ha d'ésser patrimoni de la col·lectivitat i per tant de tots els individus que la componen, sinó que sols poden fer-ne us els que's consideren privilegiats amb el dret d'imposar-se als demés, de qualsevol manera que sia.

Aquest trist concepte de la llibertat, és no més que l'antiga fórmula absolutista, arbitrària, de la que no s'han sabut molts sustreure al pretendre viure els temps actuals, i per això les seves actuacions, malgrat disfregades de modernitat, resulten inadaptables i per poder més en ells l'atavisme d'influències prerètiques que l'esperit renovador dels temps d'ara.

Són tants els inadaptables a les modernes ideologies de lliberació humana, que fan possible la vida política de tots aquells espavilats, que, avorrint la vergonya, s'erigeixen en redemptors, ja en l'ordre social, ja en l'ordre tradicional, de la col·lectivitat. Inconscients del propi valer, desconixedors del valer i del dret del proïsme, no són més que braços executors de les maldats que als mals pastors interessien.

Per aqueixa inadapció a les idealitats modernes és que en la ciutat comtal s'hi veu corre sovint la pólvora: avui conculcant el dret d'uns, demà privant la llibertat dels altres. En uns i altres casos, els inductors resten satisfets d'haver destorbat, agredint-lo, els actes del contrari.

Els fets aquests, que són una vergonya per a Barcelona, per a Catalunya i per als catalans, són realitzats impunement i fins a voltes semblen protegits per aquells a qui l'Estat que soportem ha encarregat la salvaguarda del nostre poble. No ha d'estranyar a ningú que hi posi atenció, que d'una acció inadaptable, orfa de sanes doctrines, convençuda d'una certa tolerància per part de qu'ls podria i deuria tenir a ratlla, s'entreguin a tota mena d'excessos que atentin al dret que l'Estat espanyol fixà en la seva Constitució, per a poder, tots aquells a qui ell considera els seus súbdits, fer lliure exposició i propagació de les idees propies.

Malgrat el nostre optimisme, no creiem en la redempció d'aqueixos éssers que gaudeixen agredint al contrari, i, tot compadint-los, ja sien del requeté ja dels joves barbas, penssem com deu ésser de roïna l'ànima dels mals pastors que'ls enmenen pel camí del Mal, quan tant profitosos podrien i deurién ésser els seus esforços pel camí de la Bondat i de la Redempció humana, defensant els propis ideals i respectant els dels demés, que és aquest l'únic concepte de la llibertat.—F.

ANUNCIANTS

«La Nació» es la publicació nacionalista de
: : més llarg tiratge : :

US CONVÉ ANUNCIAR-HI

L'expansió de Catalunya

Buenos Aires

ENTRE un nucli d'entusiastes s'havia, des de fa temps, llançat la idea d'empendre una creuada patriòtica a l'objecte de contribuir a l'obra de la benemèrita «Associació Protectora de la Ensenyança Catalana». Se nomenà una comissió composta dels convençuts nacionalistes M. Balmas Jordana, Faust Casals, Pere Redón i el qui firma aquestes lletres. Quan ja les tasques eren començades, una comunicació del bon patrici doctor Antoni de P. Aleu, donant compte d'altra rebuda del digníssim president de l'A. P. de la E. C. En Manel Folguera i Durán, ens feu sabedors que havia sigut delegat per el mateix objecte que nosaltres perseguíem en bé de la Patria.

Com que la nostra missió no era altra que la que's comprometé dur a cap el doctor Aleu i davant la influència que dinte la col·lectivitat nostra li és assignada, decidirem suspendre tota iniciativa, i oferir-li a ell nostre apoi, suscrivint-nos ademés amb las quotes fixades de cinc pesos.

El doctor Aleu, que en varies ocasions ha demostrat l'amor intens que sent per Catalunya, desitjós de cooperar al millor èxit de la Protectora, ofereix un premi de 500 pesetes al millor compendi de Geografia Catalana per a escoles elementals. Aquest acte de generositat i patriotisme, ha merescut lloances de tots els bons catalans, qui senten no sovintegin per al millorament cultural del nostre poble, sòlida base per a assegurar-li un esdevenidor de llibertat i avenç humà.

*

La Societat Argentina de Música de Cambra, l'ànima de la qual són els germans Lleó i Conrad Fontova fills de l'il·lustre actor glorià de Catalunya, i En Joan B. Llonch, fundadors de l'entitat, ha organitzat un cicle històric de les sonates la primera audició de les quals s'ha celebrat en els amplis salons de «La Argentina» executant el concert-sonata en mi menor de Veracini, una sonata en sol major de J. S. la sonata en fa major de Mozart i la sonata Bach, opus. 12 núm. 3 de Beethoven.

En Lleó Fontova sapigué interpretar tant justament les sonores expressions dels mestres donant-los aital força emotiva que l'auditori s'en sentí subjugat per la perfecta execució en el violí i premià l'artística tasca del concertista amb entusiastes ovacions. L'acompanyà en el piano el meritíssim artista argentí Constantí Gaito.

La premsa el·logia calurosament la hermosa iniciativa per les lliçons d'alta i refinada cultura que representen aquestes vetllades sel·lectes, i *La Nació* se complau fent constar la seva satisfacció per l'obra de cultura que lluny de la Patria realitzen els fills d'ella contribuint a la seva expansió espiritual.

*

El savi ex rector de l'Universitat de Salamanca, Miquel de Unamuno, ha publicat da-

munt les pàgines de *La Nación* unllarg i ben documentat anàlisi científic de l'obra d'En Joan Maragall, nostre excels i plorat poeta del qual diu no hi ha hagut altre que l'hagi excedit en inspiració i bellesa durant el passat segle a Catalunya ni a Espanya.

Llàstima que l'il·lustre crític hagi emmudit en l'estudi de l'obra Maragalliana després d'anunciar-nos en el segon article: «hem de veure quina ha sigut la filosofia d'En Joan Maragall, l'excels poeta català, excels com a poeta i com a català...»

*

Terminant el seu viatge per les repúbliques Oriental, Argentina i Xile, ha donat, darrerament, per encàrrec del govern de la nació, una serie de conferencies en el local de la Societat Rural de Buenos Aires, el professor d'avicultura Salvador Castelló.

Prop dos anys farà que arribà a l'Amèrica nostre il·lustrat compatrici i en el transcurs d'ells s'ha guanyat amb la seva indiscutible competència en matèries avícoles, un lloc d'honor entre'ls homes influents en els destins públics dels països visitats.

La seva autoritzada paraula ha sigut requerida pels governs qui han descobert en les teories del professor Castelló una nova escola de prolífics resultats pràctics.

L'obra realitzada pel senyor Castelló a l'Uruguai, Argentina i Xili ha sigut persistent, intensa, personal, però arreu ha trobat ço que's proposava, que bé ho mereixen els sacrificis i treball esmerçats.

En les vidrieres de les principals llibreries hem vist exposat un voluminós compendi d'avicultura obra del nostre compatrici, i deixa ademés escrits diversos tractats científics sobre la matèria de la qual n'és mestre notabilíssim.

El dia 2 s'embarcà en el «Reina Victoria» vers la Catalunya dels nostres amors, després de prometre un nou viatge a aquestes riberes del Plata.

H. NADAL I MALLOL

D'Hostalrich a l'Hotel Martín

(SANT HILARI)

Telèfon { Hostalrich 407
Xarxa Garriga { (particular)
Sant Hilari 422

Servei especial d'Automòbils
LA HISPANO-HILARIENCA

Passatge: 8 pessetes Anar i tornar: 14'15
10 kilos equipatge (en el mateix auto): 1 pta.

Sortida de Barcelona: a les 14'28
Arribada a l'Hotel: a les 18

Per encàrrecs de seients i cotxes especials per a família, al
Despatx Central: Rbla. del Centre, 6 - BARCELONA

Una nova esperança

LA meua confiança en els ideals d'esquerra ha sigut sempre absoluta. Les afirmacions que s'han referit al deslliurament dels individus els he cregut sempre inseparables de les que s'han referit a la lliberació de la Patria.

I era per això, que en el meu modest judici, malgrat la confiança i el respecte que de sempre m'han inspirat els homes de l'Unió Catalanista, temia, tal com els fets han demostrat en bona part, que la tasca que realitzaven no entraria de plè en el poble i no sabria aquest capir-ne tota l'importància, restant, per tant, estèrils els valiosos treballs que amb tanta fè venien fent els capdavaners de l'Unió. Per sort aquests amb la llur clarividència han sapigut escollir el moment oportú per a incorporar a les seves propagandes les nobles ideologies que sempre han portat dintre.

Els que com jo, per sentiment, erem de l'Unió, i per creure'n mes pràctica l'actuació, estavem afiliats amb tot l'entusiasme al partit d'esquerra catalana, d'ara en avant no'ns pot cabre ja cap dubte respecte on hem de juntar els nostres esforços. Val més treballar, que no entretenir-nos discutint si's va perdre l'esquerra per culpa de tal o qual prohom o per tots alhora, ni per sentimentalisme ens empenyem en seguir un partit absolutament mort, que en aquest cas no semblaria sinó que ens empenyem en vetllar el seu cadavre, sabent que és impossible, malgrat tot, ressuscitar-lo.

L'evolució natural de l'Unió Catalanista, jo l'he seguida amb interès creixent. El miting de la Sala Imperi va fer-me veure que'ls homes de l'Unió, tenien el sentit pràctic que jo suposava als altres. El Consell General de Representants del 3 de gener d'enguany, de gloriosa memoria, va saber promoure tots els meus entusiasmes. Cal recordar-los als benemèrits patricis que varen presentar les noves orientacions, cal recordar-los pel gran bé que varen fer a la prestigiosa entitat.

En D. Martí i Julia, el patriota excels, l'home exemplar, únic en el Catalanisme, d'una fè inestroncable, d'una perseverancia que deuria servir d'exemple i també l'únic a qui no por senyalar-se-li cap mancament a la Patria, és la mes ferma garantia de ço que serà, de seriosa, la nova actuació de l'Unió. En Rodergas i Calmell, esperit obert a tota idea noble, quin amor a l'estudi i quina eloquencia pot ésser de tant esplèndits resultats per a la nostra causa. En Casas i Briz, el jove incansable, d'activitat extraordinaria posada tota al servei de Catalunya. En Josep Serra, cor obert a tota obra enlairada... De tots ells se'n poden esperar fruits esplendorosos, car tota la munió de patriotes dispersats pels desenganyys, hem de creure que tornaran, a la seva crida, renovant-se en ells una esperança nova.

Cal, doncs, que ningú hi regategi el seu esforç.

ANDREU MUR

La culpabilitat de la Guerra d'Europa és exclusivament de l'Alemanya des de l'invasió de la Bèlgica pels seus soldats

Conferència d'Emili Vandervelde, ministre socialista de Bèlgica, donada a Gentilly

..... davant un auditori tot proletariat ; :

CIUTADANES i ciutadans:

He llegit, fa uns quants dies, un article d'En Scheidemann, publicat al *Worwaerts*, consagrat a la conferència que jo doní recentment a París davant d'un públic burgès, en qual article l'ex vicepresident del Reichstag me deia que si jo anés davant d'un auditori obrer a predicar la guerra «fins a l'acabament» i aquest acabament és la total desfeta del militarisme alemany, m'exposaria a contradiccions violentes. (Aplaudiments).

Jo estic avui davant d'obres i çò que vaig dir ahir ho repeteixo: jo soc, amb tota l'ànima, un socialista, un pacifista, un internacionalista i si jo us dic, no la pau, sinó l'espasa, no és per res més sinó perquè soc socialista, pacifista i internacionalista! (Ovació).

Jo vinc a aquesta tribuna amb una doble i enginosa preocupació. D'una banda, tinc l'ardent desig de saludar ben aviat la lliberació del nostre territori i del vostre. I per altra banda, jo no desespero, ben al contrari, de veure, a no trigar molt, la reorganització d'aquella «Internacional» obrera i socialista, que fou nostra gran esperança ahir i que romàn encara éssent nostra gran esperança de demà. (Aprovació).

Jo sento dir, de vegades, que la «Internacional» és morta. Nó, ella no és pas morta. Ella sofreix, si, una greu desfeta, està dividida contra ella mateixa, i està menaçada de sa desorganització completa, si la social democràcia alemanya no's rectifica.

La «Internacional» està viventa, emperò atravesava una situació difícil. Malgrat tot, per això, jo he pogut constatar que, dins l'Europa entera, hi han punts essencials, sobre'ls quals, tots els socialistes han estat, o estan d'acord. I, com és natural, hem romàs units fins al darrer moment per a lluitar contra la guerra, per a fer un esforç suprem a favor de la pau. Mancaria a un deure de justícia si jo no rendia aquest homenatge als socialistes alemanys qui, com nosaltres, han complert—abans de la catàstrofe—amb son deure, amb tot el seu deure. (Aplaudiments).

Una segona cosa és constatable: ço que crea entre els treballadors europeus un tràgic malentès que'ls fa entendre, cada u al seu camp, que fan una guerra de defensa, una guerra de defensa nacional. (Aplaudiments).

I fem una tercera constatació: si avui ens batem els uns contra'ls altres, els socialistes de tot el món estan d'acord, al menys en principi, sobre les condicions de la pau a fer, car tots, tant els reunits a Londres com els de la conferència de Viena, s'ajuntaren per a dir que no hi ha raó per a procedir a aneixons de territori contra la voluntat del poble. (Aplaudiments).

Un record

Jo he dit que nosaltres, els socialistes, hem

estat units per a fer un esforç suprem a favor de la pau i al moment somio amb emotivitat la darrera sessió del Consell socialista internacional, a la Casa del Poble de Brusel·les, on tots junts, varem redactar el Manifest a favor de la pau.

Jo veig encara assentats a la mateixa taula, al costat de l'austriac Adler, l'anglès Keir-Hardie, als delegats dels països neutres, Haasse, el president de la fracció socialista al Reichstag, germanívolament abraçat amb En Jaurés i firmant el Manifest que alguns han considerat com el testament de la «Internacional» obrera, car, a l'endemà, En Jaurés fou assassinat i En Haasse tenia una sort més tràgica encara: contra la veu de la seva consciència, ell se condemnava, en nom de la disciplina del Partit, a justificar els vots a favor dels crèdits de guerra.

Ah! jo no soc pas d'aquells que no creuen en les circumstàncies atenuants que hi ha a l'entorn de l'actitut dels socialistes alemanys. Jo sé els combats que han tingut de lliurar entre ells i ses consciències. Me faig càrrec de sa situació difícil. Però des del moment que la França fou invadida, que la neutralitat de la Bèlgica fou violada, ells tenien un deure a complir per damunt de tots els deures. I aquest deure, no l'han complert! (Vius aplaudiments).

Davant seu hi tenen el Kaiser

Si bé en algunes qüestions tindriem diferències entre els socialistes alemanys, cal confessar que en ço que atany a Bèlgica, tots els socialistes alemanys estan unànims en dir: que no volen l'anexió de Bèlgica; que estan al nostre costat per a reclamar sa lliberació. Allavors, s'ens pot preguntar, perquè no us reconcilieu sobre les bases del *statu quo* i de la lliberació de Bèlgica. A aquells que pensin així jo'ls replicaré que si bé aital acord podria ésser possible entre nosaltres—i no solament en la qüestió de principis sinó, també, en l'aplicació—no és pas amb En Scheidemann, ni tampoc amb Sudèkun que tindriem de tractar: tindriem davant el governament imperial alemany, el cessarisme germànic, el feudalisme militar que ha deixat anar damunt de l'Europa i damunt del món, la més injustificable de les guerres d'agressió. (Aplaudiments).

Oh! jo sé, ciutadans, que l'Alemanya governamental mateixa se defensa d'haver tingut pensaments d'agressió. I molt més quan ha vist que'ls «poilus» de la tercera República li han demostrat que l'agressió no triomfarà pas. (Aplaudiments).

Jo sé que l'emperador pretén fer veure que ell ha sentit acorament a l'haver d'estirar l'espasa; que fa poc, al Reichstag, el canceller Bethmann-Hollweg deia que, pels ale-

manys, la guerra actual no era pas una guerra d'indignació. (Rialles i moviments).

Més esguardant les coses tal com elles són, pot haver-hi un instant de dubte en que l'agressió és eixida d'Alemanya i de l'Austria i que són els governs de les dues monarquies de l'Europa central els responsables de la catàstrofe esfereidora que ha caigut damunt món? (Aprovacions).

Es l'imperialisme qui ha atacat

Alguns fets: m'escuso de fer-ne una ressenya detallada. Ells són coneguts de tothom. Cal consignar, que al moment d'esclatar la guerra, Alemanya estava preparada, formidablement preparada; els aliats no ho estaven pas, o no n'estaven gaire. En segon lloc qui ha desencadenat la crisi, sinó l'Austria, amb son ultimatum a Serbia? I que pretendrà demostrar que una tal acció puga ésser feta sense que l'Alemanya aliada no'n tingues coneixensa? En tercer lloc, al moment d'anar la guerra a esclatar, qui ha fet un esforç immens a favor de la pau, sinó la França i l'Anglaterra? I això no soc pas jo qui ho diu: és el canceller de l'imperi alemany, qui ha declarat, en un document, que fins a l'últim, sir Edward Grey, ministre d'afers estrangers d'Anglaterra, havia lluitat al costat nostre a favor de la pau.

I, per altra part, després que França, Anglaterra i fins Italia s'havien afanyat tant, qui és que ha defraudat l'esperança d'evitar la guerra, si no l'Alemanya, declarant que ella entenía que havia de deixar fer a l'Austria, sa aliada? En fi, després d'haver mostrat que la guerra és estada preparada i provocada per Alemanya i Austria, tinc necessitat de recordar que són elles les que han declarat la guerra, i no solament a Rússia i a França, més a dos petits països: la Serbia, que havia cedit a tot, salvat dos punts, i la Bèlgica, que va creure's, simplement, a romandre fidel a sos compromisos internacionals? (Aprovacions.) La guerra ha començat per un atac contra Serbia; ella ha continuat amb un atac contra Bèlgica. N'hi ha prou amb això per a establir que la guerra els que l'han volgut i declarat són les monarquies de l'Europa central. (Aplaudiments.) Oh! Jo ja sé que s'han fet tentatives de justificació teutònica. S'ha dit que l'Austria çò que volia era castigar la Serbia per l'atentat de Serajevo; que la Bèlgica estava implicada en aquesta guerra, perquè ja feia temps que estava d'acord amb França i Anglaterra contra l'Alemanya i Veiem, ja, que valen aquestes afirmacions.

Se'ns diu que si l'Austria va enviar a la Serbia aquella nota, que sir Edward Grey apel·là «el més formidable document que hi ha dins dels anys de la diplomàcia», era perquè l'arxiduc Ferràn havia sigut assassinat a

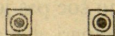
Serajevo. No era pas tal el sentiment de la Social-Democràcia alemanya, car alguns dies abans de la declaració de la guerra amb Serbia el Vorstand socialista alemany se reunia al 28 de Juliol i deia's:

«Si bé condemnem els ardits del nacionalisme serbi, la frèvola provocació a la guerra del governament austro-hongarès suscita nostra més enèrgica protesta. Les exigències d'aquest govern són d'una brutalitat que no s'és vista mai en l'història del món davant una nació independent. Elles no poden haver estat calculades sinó amb l'ànim de provocar la guerra.»

No som pas nosaltres, no és pas la Premsa dels aliats que parla. És la «Sozial-Demokratie» alemanya que a la vigília de la guerra constata que els actes d'Austria, aprovats per Alemanya, no poden ésser calculats per res més que per a provocar la guerra!

Més si us en quedés cap dubte després d'aquestes declaracions, jo us recordaré simplement que ben abans de l'assassinat de l'arxiduc, al 1913, durant la guerra dels Balkans, l'Austria havia ja volgut atacar la Serbia. Ho sabem pel Llibre Verd italià i per una declaració que feu, el Desembre darrer, a la Cambra italiana, En Giolitti, dient que al 1913 l'Austria havia convidat a l'Itàlia a atacar Serbia i que Itàlia havia refusat. ¿No és això la prova evidenciadora, ciutadans, que el crim de la Serbia no és pas l'haver estat còmplice de l'assassinat d'un arxiduc austríac, sinó d'haver la Serbia barrat a l'Alemanya i a l'Austria la ruta que condueix a Salònica? (Ovació.)

(Acabarà).

Teatre de Natura a Vallvidrera

Diuenge proppassat se celebrà l'inauguració del Teatre de Natura situat en un dels boscos de les vessants de la veïna muntanya, essent l'obra escollida per aquesta festa el drama de l'Anfòs Daudet *L'Arlesiana*.

Les emocionants i a la vegada fresques escenes d'aquesta obra, d'un marcat sabor catalanesc, junt amb l'esplendorós panorama que li serví de marc i l'excel·lent interpretació que obtingué, produïren agradables impressions de bellesa, i més haurien estat encara, si no hagués sigut que bona part del públic (molt del qual parlava en castellà) no guardava l'atenció deguda.

Mereixen un calorós elogi tots els artistes que hi contribuïren: les actrius senyora Faura i senyorettes E. Fremont, Moré i Plantada, els actors Srs. Giménez, Munt, Ballart, Bové, Estrems i Casanovas, el reputat escenògraf senyor Junyent per la savia disposició del decorat i ornament, i el senyor Pous i Pagès, director general, a qui pregaríem que en el succés no permetés que durant la representació permanesqués ningú entre bastidors visible des del públic.

L'inspirada música del mestre Bizet fou executada admirablement per una nombrosa orquestra dirigida pel mestre Pahissa.

El públic, especialment el que ocupà els llocs més econòmics, respongué degudament a la crida dels organitzadors, als quals felicitem, tant per haver-nos proporcionat una tarda de les que tant sovint se troben a mancar, com per l'acurada manera que, per ser la festa inaugural, ho portaren a cap. Sols els recomanem que en el succés, per a començar, no esperin als *tocatardans*, que, generalment, són aquells de que'ns queixàvem i que no saben apreciar degudament aquestes belles i artístiques manifestacions.

AL VOL

SEMPRE ens havia semblat que el socialisme alemany posseïa més disciplina que contingut; veiem a la Social Democràcia, una organització per a tenir a rotllo les reivindicacions econòmiques, que podien haver pertorbat el desenrotllo i acció de l'imperialisme germànic, expressió d'una psicopatia col·lectiva, plutocràtica i militarista, i en essència no més que plutocràtica, perquè sense les abundors plutocràtiques no hi ha militarisme.

Es clar que un Leibknecht, que un Haase, que un Braun, que una Rosa Luxembourg, no veient un hom les coses molt de la vora, feien néixer dubtes i s'emparava de la consciència l'agradós pensament que feia creure que de debò la Social Democràcia era renovadora i rebel.

Les contemplacions de la policia a la buïllanga del barri Moabit, a Berlín, ja feren veure que els alts poders de l'Imperi no volien tenir agraviats als obrers; i això que la revolta fou força més violenta que la d'aquí del 1909; la repressió, però, no fou tant cruenta. La suau repressió alemanya tenia un significat...

La gran sessió del Reichstag, al començar la guerra, ens feu néixer altra vegada els dubtes. Ara, però, ja no són dubtes. En tenim certitud.

El partit socialista alemany, que condemna als vers socialistes germànics, és, primer que tot, patriota, patriota, però, de gran Estat, d'aquell patriotisme opressor, d'aquell patriotisme que ofega totes les reivindicacions, del patriotisme de les oligarquies.

El socialisme alemany no serà patró per al món.

La Social Democràcia, ha sigut, i és, el socialisme imperial.

Les criatures del proletariat van per la ciutat del tot abandonades. No sols abandonades dels seus, que per atendre a necessitats econòmiques no s'en cuiden; abandonades, també, per les ordenances municipals que no's compleixen; abandonades pels agents municipals que només són severs complidors quan els manaments els cometen els que s'han de guanyar la vida treballant.

Els alcaldes de la ciutat s'afanyen en lluir i no en fer complir. Al sentdemà que, al carrer Major de Gràcia, un automòbil desbocat ha fet malbé una criatura, tots els diaris diuen que l'alcalde ha disposat que'ls automòbils moderin la marxa. Això és el llumet de l'alcalde. Al carrer Major de Gràcia, però, els agents municipals consenten que'ls automòbils corrin més encara. L'alcalde, noresmenys que sia el que ara hi ha, que no és de R. O., ni de cap partit burgès, que és d'un partit que's diu revolucionari, no s'hi amoïna gens ni mica

si les criatures dels desheretats son aixafades pels automòbils. Perquè no les tenen compte! Els miserables que van a peu ja han quedat protegits amb una gazetilla que dona llumet i mostra inhumanitat i indisciplina.

Oh! i com se fan veure aquells senyors tan llampants i que passen tan rabents! Si s'és alcalde de R. O., cal tenir una gran cura a no privar als burgesos de goigs exquisits; si s'és alcalde excel·lentíssim malgrat que revolucionari, s'ha de mostrar que's posseeix civilitat. I de civilitat només en tenen els burgesos amb automòbil; les criatures abandonades dels proletaris, no'n saben res d'això.

L'espectacle de les curses de braus no sols l'odiem per anticatalà; li tenim aversió i el combatem, també, perquè embruteix i manté a l'home en un estat inferior d'anticivilització, com són aiximateix inferioritzats, no tant, però, altres divertiments que encenguen a pobles que presumeixen d'ultracivilitzats. Doncs bé, aquí a Barcelona cap i casal de la Nació Catalana, urb inquieta qui cerca l'ideal que un poble ha de tenir per orient, al començar la vintena centuria, els nostres adversaris, els nostres enemics, no'n tenen prou havent afavorit que hi hagi tres torins; no'ns han degradat abastament encara; per a desviar-nos del tot, a l'acabar les curses de braus, on la gentada es lleva condició d'home civilitzat, l'entretenen, la diverteixen, per a distreure-la, de les greus tribulacions desang i adoloriment de les bestioles, de vegades d'homes, amb sardanes. Amb sardanes.

¡Quí ho havia de dir! I no és per a combatre el salvatgisme de les curses de braus, no; és per a dur ordinàries i rebaixament a una dansa tota mesura, tota ritme, tota civilitat.

No'ns fa posar vermells un avergonyiment catalanista romàntic; ens enrogim de la civilització estant, del nacionalisme socialista estant. Pels torins es va a l'esclavatge, al sosteniment de la burgesia explotadora de proletaris enfonsat en el vici i la bestialització; per les sardanes l'home es llibera de rebaixaments, i va a les deslliurances i l'a igualtat social.

El torin ofereix al burgès l'ombra refrescadora i du al proletari a seguir suant com al treball. La sardana es igualitaria: tothom hi és igual.

Comité de Premsa de la Unió Catalanista

Nombre actual d'abonats a
RENAIXEMENT I LA NACIÓ

981

Nombre de sotscrits a la coope-
ració de 50 pessetes

93

Unió Catalanista Secció Oficial

Casal Nacionalista del Districte VI

En el darrer Consell General celebrat per aquesta entitat quedà nomenat el següent Consell Directiu:

President, don Agustí Altadill; vicepresident, don Francesc Rossell; secretari, don Josep Busón; tresorer, doctor don Ramón Bonet; bibliotecari, don Manel Pagès; vocals: don Frederic Barceló, don Josep Robert, don Josep Comas i don Carles González.

Casal Nacionalista Martinenc

Amb motiu del II aniversari de sa fundació, celebrarà els actes següents:

Dissabte dia 24, a les nou de la vetlla, mftin d'afirmació de les noves orientacions de l'Unió Catalanista a càrrec dels oradors senyors don Josep Maria Gibert, don Enric Nadal i Blanc, don Pere Oliver i don F. Pineda i Verdàguer.

Diumenge dia 25, a la una de la tarda, dinar dedicat a l'Esbart Dançaire d'aquest Casal, amb motiu del primer aniversari de sa fundació. A les cinc de la tarda, audició de ballets per l'esmentat Esbart, seguida d'una audició de sis sardanes, essent tot acompanyat i executat per la cobla *Barcino*. A les nou de la nit, l'elenc dramàtic d'aquest Casal representarà el drama patriòtic *Els segadors de Polònia*, la xistosa peça *El carro del vi*, finalitzant la festa amb la lectura de poesies i demés treballs commemoratius de les diferents seccions que actuen al Casal.

Tots aquests actes tindran lloc en l'espaiós camp del Casal, fent-se l'inauguració d'un bonic teatre a l'aire lliure.

La Joventut Catalanista «Els Nétcs dels Almo-gàvers» del Casal Nacionalista Martinenc participa a tots els que contribuïren a la subscripció oberta per a la col·locació d'una làpida amb caràcter definitiu en el Fossar de le Moreres, que ja han començat a realitzar-se els treballs preliminars per a que aquella col·locació pugui portar-se a terme en el proper mes de Setembre.

A la Unió Catalanista s'han rebut les següents llistes de subscripció per a costejar el procés del senyor Puig i Esteve: Associació Nacionalista Catalana, 29 donants, 1975 pessetes; Orfeó Gracienc, 83 donants, 9 pessetes; llista oberta per «Renaixement» a Santiago de Cuba, mitjançant el seu representant En Manel Balles-ta, 36 donants, 44'05 pessetes.

El proper diumenge, dia primer d'Agost, tindran lloc les anunciades festes que celebrarà l'Esbart Barceloní de Dançaires de l'U. N. R. Casal Catalanista del Districte III (Caçador, 4, pral.), consistent, al matí, en un vermut d'honor, a la tarda, sardanes i ballets, i a la nit, un gran concurs de sardanistes i audició de sardanes, totes elles escrites expressament per a aquesta festa, a càrrec de la cobla *Barcino*.

Alguns Casals de nostra U. C. han ofert valiosos premis en metàl·lic, així com també l'Agrupació Feminal Catalanista i la Joventut Valencianista. En el nombre vinent publicarem el programa enter i les bases del concurs de sardanistes.

Renaixement

El número de demà conté el sumari següent: *Cap a la normalitat*. — *Esguards*, per Maig.

Els Imperis centrals contra el Nacionalisme, per A. Rovira i Virgili. — *L'art públic*, per R. Giral i Casadesús. — *Una visita a Vilabertrán*, per Carles Rahola. — *Cròniques pedagògiques: L'Escola Normal Catalana*, per Lluís G. Castella. — *Madrigal*, per Miquel de Palol. — *Teatres*, per Andreu Maurí. — *Les conferències de la Joventut Nacionalista de Catalunya: Tasca fonamental de l'Unió*, per en Pere de Tera. — *Catalunya i València, nació*, per en Miquel Durà i Tortajada. — *Noticiari*.

NOVES

EL propassat dissabte tingué lloc a l'A. N. C. Casal Catalanista del Districte II l'anunciada conferència d'En Pere de Tera, individu de la Joventut Nacionalista de Catalunya, qui desenrotllà el tema: «Tasca fonamental de l'Unió».

L'orador exposà en belles paragrafades el programa de l'U. C., senyalant com un dels mitjans en el qual té més confiança per a fer-lo triomfar, el seguir sempre en tots els actes de la nostra vida els principis d'equitat i justícia que l'informen.

A l'acabar el senyor Tera el seu sentit treball, fou molt felicitat per la concurrència.

◆ DEMANEU PER TOT els finissims vins de taula *Castell de Cunit*. Representant, Josep Vidal. Ronda Sant Antoni, 74, 3.er, 1.ª.

Amb motiu de la festa major de Sabadell, el proper dia 1.er d'Agost tindrà lloc al bosc de cà'n Feu, d'aquella població, una representació a plena natura de l'hermosíssim i vigorós drama *Terra baixa*.

Aquesta obra, que ha estat arranjada pel seu autor per a ésser representada a l'aire lliure, serà interpretada per l'Enric Borràs, corrent la presentació i decorat escènic a càrrec dels eminents escenògrafs Moragas i Alarma.

◆ MERCERIA — Albert Bonet — Claris, 15. Adornaments per a vestits de senyora. Grans novitats. Preus reduïts.

En la diada de Sant Pere tingué lloc a Molins de Rei una festa artística, organitzada pels alumnes de l'Escola Catalana del carrer de Moncada, que dirigeix el nostre amic En Manel Ribas.

Per la concurrència que omplenava la sala del Centre Catalanista d'aquella vila foren demanats *Els Segadors*, que'ls cantaren els petits escolars en mig de grans aplaudiments i visques.

En fi, resultà una festa per demés agradosa.

◆ SENYORES DE GUST: a la botiga de Modes i Merceria *Masià i Delclòs*, S. en C., Hospital, 21, hi trobareu les darreres novitats de la temporada.

El dissabte, dia 10 del corrent, el conegut escriptor i propagador del valencianisme i individu de la Joventut Nacionalista de Catalunya, en Miquel Durà i Tortajada, donà la seva anunciada conferència, en la sala d'actes del C. A. de D., desglosant el tema «Catalunya i València nació».

El conferenciant complí el seu comès d'una faísó brillant, éssent fortament ovacionat per la nombrosa concurrència que hi assistí.

D'ambdues conferències, *Renaixement* d'aquesta setmana, en publicarà una extensa relació.

A conseqüència de l'acord pres en la darrera sessió de la Mancomunitat de Catalunya, relatiu a la creació de Biblioteques Populares, l'«Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana» ha designat de son sí una Comissió, que, sots la denominació de «Obra de Biblioteques Populares» curarà de provocar l'interès de les poblacions de Catalunya per aquesta obra, impulsant-les a sol·licitar l'instal·lació en la llur localitat d'una de les anomenades Biblioteques.

Constitueixen aquesta comissió els senyors: En Eugeni d'Ors, president. — En Antoni Salvador, vicepresident. — En Lluís Segala i Estal·la, En Daniel Girona i Llagostera, En Joaquim Folguera i En Albert Bastardas, vocals; i En Francesc Rosell, secretari.

◆ «DE COOPERATISME» per En J. Grant i Sala, ab un pròleg d'En Salas Antón. Biblioteca de «La Llar». 20 cèntims a tots els Kioscs.

Com cada any, a l'arribar aquest temps, el C. D. de l'Escola Catalana gratuïta Mossen Cinto (Passeig de St. Joan, 85) està preparant per vuitena vegada la seva Colònia Escolar, per a que una vintena de nens, dels de classe més humil i físicament més necessitada, puguin anar a viure en plena Natura, a respirar, durant una mesada, els aires purs de nostres muntanyes.

A aquest fi, sol·licita la cooperació de tots els catalanistes, la qual no dubtem hi serà aportada, a mida de les llurs forces, per tots els nostres amics.

En el extraordinari concert que l'Orfeó de Sans donà en el Casal Nacionalista de Sans «Els Segadors», amb motiu de l'inaugural d'aquesta entitat, el qual, tant per l'importància del programa, com per l'excel·lent manera en que fou interpretat, mereixia un elogi que la manca d'espai ens privà de publicar, fou regalada a la senyera de l'Orfeó una artística llacada, brodada desinteressadament per les Stes. Mercè i Quimet Carbonell, sots la direcció de l'intel·ligent brodadora Na Maria Albareda d'Espinal.

Porta reproduïdes, ademés de la dedicatoria, feta amb vistosos caràcters, unes roselles i espiques religades amb una cinta de la bandera catalana, resultant en conjunt una obra d'art i d'acurada execució.

Per excés d'original, ens veiem obligats a deixar per a un altre número algunes de les seccions, malgrat estar ja compostes.

CORRESPONDENCIA

J. E.—Malgrat: Rebuda la vostra; complerts els encàrrecs.— J. C. i G.—Ciutat: Ja de temps venim fent el canvi que'ns indica. Remerciem l'interès nobilíssim que'ns demostra.—R. P.—Vendrell: Amb la perseverància dominarà aquesta abstracció que noteu. Anotades les observacions i la nova subscripció.—P. M. R.—Ciutat: A LA NACIÓ no hi ha més que un criteri, i aquest, integralment nacionalista; per això el seu article ha anat al cove.—J. C. P.—Cornellà: A les coses hi donem l'importància que tenen per Catalunya.—A. P. M.—Ciutat: Anirà encara que un xic arreglat.—Jordi Català: Ciutat: No admétem pseudònims; faci la mercé d'enviar nom i adreça.

• • LA NACIÓ • •

EDICIÓ DEL COMITÈ DE PREMSA
DE LA UNIO CATALANISTA

ABONAMENT

1 pesseta trimestre — Estranger: 1'50 pessetes

COMBINACIÓ AMB «RENAIXEMENT»

2'50 pessetes trimestre — Estranger: 4 pessetes

Imp. Josep Sabadell i C.^a, S. en C.—Mallorca, 257 bis

Migranya, Dolors Neuràlgics,
Febres, etc.

es curen amb

Kalmine

En venda: Centre Productes Farmacèutics del Dr. Andreu,
J. Uriach i Cia., J. SEGALÀ

AL DETALL: en totes les farmacies

CAPSES D'UN CAXET: 35 cts.

Calçat a Mida

BENET FERRER

Carrer de Ramalleres, 4

Pintura Decorativa :::::

PERE PASCUAL

Encàrrecs: Ribau, 25, entl., 2.^a

METXERO FÉNIX - BARCELONA

Modes i Merceria :::::
de Masià i Delclós

===== S. en C.

Brodats, Cintes, Sedes, Gasses,
Puntes, Botons, Agulles, etc., etc.

Preus incompetibles

HOSPITAL, 21

Fàbrica de Xocolates

Qualitats selectes

Productes purs

Francesc Castellà

===== Plaça de la Liana, 18

Fàbrica de Guants
de pell i de punt

DIPÓSIT DE MITJES I MITJONS
Classes selectes

VENDA A L'ENGROS I A LA MENUDA

Junqueres, 12, pral.

VINS FINS DE TAULA

□ □

CASTELL DE CUNIT

□ □

Representant: **JOSEP VIDAL**

Ronda Sant Antoni, 74, 3.er, 1.^a

□ □ □ Tallers Gràfics □ □ □

J. SABADELL & C.^a, S. en C.

— — Obres de text — —

Revistes : Periòdics : Fascicles
Catàlegs : Circulars : Factures
Talonaris : Memoràndums : Es-
queles mortuòries : Targetes i
tota mena de treballs comercials

: Casa especial per a Carnets :
Calendaris i Etiquetes en relleu

Mostruaris de totes menes
:: i Llibres ratllats ::
Relligats de luxe i econòmics

UBB
Biblioteca de Comunicació
i Hemeroteca General

Mallorca, 257 bis-BARCELONA

TELEFÓN 7210